

Itä-Uudenmaan kärjäoikeuden laamanni

Rikosuhrimaksun määräämättä jättäminen ja virhe tuomiolauselmassa

ASIAN VIREILLETULO

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 3 §:n 3 momentin mukaisessa rangaistustuomioiden tarkastamisessa kiinnitettiin huomiota siihen, että Itä-Uudenmaan kärjäoikeus oli 20.5.2022 asiassa dnro R 21/1934 antamassaan tuomiossa nro 22/121581 jättänyt määräämättä kolmelle vastaajalle rikosuhrimaksun, vaikka kärjäoikeus oli tuominnut kyseiset vastaajat rangaistukseen rikosuhrimaksusta annetun lain voimaantulon jälkeen tehdyistä rikoksista, joista säädetyt ankarimmat rangaistukset ovat vankeutta.

Lisäksi kärjäoikeuden tuomion perustelujen mukaan kärjäoikeus oli niissä esittämillään perusteilla määrännyt yhden vastaajista kolmen vuoden pituiseen liiketoimintakieltoon. Liiketoimintakielto ei kuitenkaan käynyt ilmi tuomion tuomiolauselmassa.

SELVITYS

Puheenjohtajana asiassa toiminut Itä-Uudenmaan kärjäoikeuden kärjätuomari on 3.3.2023 antanut apulaisoikeuskanslerin häneltä pyytämän selvityksen.

Kärjätuomari on todennut selvityksessään pyrkivänsä vastaisuudessa kiinnittämään paremmin huomiotaan rikosuhrimaksun määräämiseen. Liiketoimintakiellon osalta kärjätuomari on todennut, että sen merkitseminen tuomiolauselmaan oli jäänyt epähuomiossa tekemättä.

Koska tuomion perusteluista kävi ilmi, että vastaajalle oli määrätty kolmen vuoden pituinen liiketoimintakielto, kysymys oli ollut viimeksi mainitulta osin kärjätuomarin arvion mukaan kirjoitusvirheeseen verrattavasta virheestä. Liiketoimintakielto on hänen ilmoittamansa mukaan 3.3.2023 lisätty oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 11 luvun 9 §:n nojalla tuomiolauselmalle. Kärjätuomari oli ennen korjauksen tekemistä varannut vastaajan puolustajana toimineelle asianajajalle tilaisuuden lausua siitä, voidaanko liiketoimintakielto merkitä tuomiolauselmalle tuomion perusteluja vastaavasti. Hän oli lähetyttänyt korjatun kappaleen tuomiosta Helsingin hovioikeudelle, syyttäjälle sekä kaikille asian vastaajille sekä teettänyt merkinnän liiketoimintakieltorekisteriin.

RATKAISU

Rikosuhrimaksusta annetun lain 2 §:n mukaan se, joka tuomitaan rangaistukseen rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on vankeutta, on velvollinen suorittamaan rikosuhrimaksun. Lain 4 §:n 1 momentin mukaan tuomioistuin määrää rikosuhrimaksun rangaistuksen tuomittaan.

Asian vastaajista kaksi oli tuomittu muiden tekojen ohella rikosuhrimaksusta annetun lain voimaantulon jälkeen tehdystä törkeästä kirjanpitorikoksesta ja kolmas vastaaja rikosuhrimaksusta annetun lain jälkeen tehdystä avunannosta törkeään kirjanpitorikokseen. Törkeästä kirjanpitorikoksesta rikoslain 30 luvun 9 a §:ssä säädetty ankarin rangaistus on vankeutta neljä vuotta.

Kärjätuomari on menetellyt asiassa virheellisesti jättäessään määräämättä vastaajille rikosuhrimaksusta annetun lain mukaisen rikosuhrimaksun.

Kärjäoikeuden tuomio on lisäksi ollut virheellinen siten, että tuomion perusteluissa mainittua vastaajalle määrättyä liiketoimintakieltoa ei ollut ilmoitettu tuomion tuomiolauselmalla.

Tuomioistuinlain 9 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan tuomarin on virkatoimissaan oltava tunnollinen ja huolellinen.

Kiinnitän kärjätuomarin huomiota rikosuhrimaksun määräämistä koskevien säännösten noudattamiseen sekä huolellisuuden tuomion laatimisessa.

Asia ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Pyydän saattamaan ratkaisuni kärjätuomarin tietoon.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Esittelijä

Rasmus Niemi